

ANTI-PEST PROTOCOL, Amsfort College 2023

Plagen of pesten?

Een persoon wordt gepest wanneer hij herhaaldelijk en gedurende langere tijd wordt blootgesteld aan negatieve gedragingen van een of meerdere personen (Olweus, 1993). De grens van wat pesten is, wordt echter door velen anders ervaren. Wel zijn er drie algemene kenmerken te onderscheiden die in hoofdstuk 1 besproken worden. Daarnaast komt in dit hoofdstuk het verschil tussen pesten, plagen en ruzie (1.1.), de verschillende vormen van pesten (1.2.) en de signalen en gevolgen van pesten (1.3.) naar voren

1.1. Pesten, plagen en ruzie

Er is een verschil tussen pesten, plagen en ruzie. Bij kinderen/leerlingen is regelmatig verwarring over wat er nu speelt. Hieronder de verschillen tussen pesten, plagen en ruzie.

1.1.1. Pesten

Pesten kenmerkt zich door drie factoren:

1. Pesten is een vorm van psychologische, fysieke en/of seksuele agressie gericht op een andere persoon met als doel die persoon schade toe te brengen.
2. Pesten is het systematisch en langdurig lastigvallen van een persoon.
3. Er is altijd sprake van een machtsongelijkheid, waarbij daders aanzienlijk meer macht hebben dan slachtoffers.

Pesten heeft vele gevolgen op de korte en lange termijn voor zowel degene die gepest wordt, als degene die pest en ook voor andere betrokkenen. Deze gevolgen kunnen sociaal (welzijn en/of sociale aanpassing), psychisch en fysiek tot uiting komen. In paragraaf 1.3. wordt aangegeven via welke signalen/gedragingen deze gevolgen tot uiting kunnen komen.

1.1.2. Plagen

Het grootste verschil tussen pesten en plagen is dat er bij plagen geen sprake is van machtsongelijkheid. Beide partijen kunnen het vaak goed met elkaar vinden. Het gaat om een 'spel', dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of écht vervelend wordt ervaren. Zo nu en dan geplaagd worden en terugplagen, zal de sociale weerbaarheid van een kind vergroten en daarmee de algehele sociaal-emotionele ontwikkeling bevorderen. Desondanks kunnen pesten en plagen door elkaar lopen en moet rekening worden gehouden met de beleving van de ontvanger en deze serieus genomen worden.

1.1.3. Ruzie

De belangrijkste verschillen tussen pesten en ruzie is dat bij ruzie het conflict gericht is op een zaak en niet op een persoon. Ruzie maken wordt door kinderen nogal eens benoemd als pesten. Hoewel ruzie dus geen pesten is, kan een niet goed opgeloste ruzie soms wel tot pesten leiden en is het daarom van belang dat een ruzie opgelost wordt.

I.2. Vormen van pesten

Bij pesten wordt onderscheid gemaakt tussen direct en indirect pesten. Onder direct pesten wordt directe confrontatie verstaan en bij deze vorm is voor het slachtoffer duidelijk door wie hij wordt gepest. Onder indirect pesten wordt sociaal-relatieel pesten verstaan en bij deze vorm van pesten is het niet per se duidelijk wie de dader van pesten is (soms bestaat er alleen een vermoeden).

De verschillende vormen, methodes van pesten en bijbehorende gedragingen staan weergegeven in onderstaande tabel.

Vorm van pesten	Methode van pesten	Gedragingen
Direct	Met woorden	Vernederen/belachelijk maken, schelden, dreigen, met bijnamen aanspreken of gemene briefjes schrijven.
	Lichamelijk	Trekken, duwen, sjoeren, schoppen, slaan, krabben, aan haren trekken of wapens gebruiken.
	Achtervolgen	Opjagen, achterna lopen, in de val laten lopen, klem zetten of rijden en opsluiten.
	Stelen en vernielen	Afpakken van spullen, vernielen van spullen, beschadigen van spullen en bijvoorbeeld gooien met spullen van een ander.
	Afpersing	Dwingen om bijvoorbeeld spullen af te geven of opdrachten uit te voeren, Chanteren in ruil voor bijvoorbeeld een plaats in de groep.
Indirect	Uitsluiten/buitensluiten	Niet mee mogen doen, niet uitgenodigd worden, niet bij een groep mogen staan.
	Doodzwijgen/negeren	Niet praten, niet reageren, roddelen.
	Cyberpesten (digitaal)	(Anoniem) Uitschelden en bedreigen via bijvoorbeeld sociale media, e-mail, of WhatsApp. Opzettelijk virussen versturen. Computer hacken. Vervelende foto's en/of filmpjes op Internet plaatsen of via sociale media verspreiden.

1.3. Signalen/gedragingen van pesten

Er zijn verschillende signalen te herkennen bij leerlingen die gepest worden en leerlingen die pesten. In onderstaande tabel (Tabel 2) staan enkele voorbeelden aangegeven.

	Leerling die gepest wordt	Leerling die pest
Signalen	• Negatieve reacties krijgen op inbreng tijdens de les. • Negatieve uitlatingen over de leerling of zijn familie door andere leerlingen. • Medeleerlingen of ouders geven aan dat het kind gepest wordt.	• Negatieve reacties geven op inbreng tijdens de les. • Negatieve uitlatingen doen over een leerling of zijn familie.
Gedragingen	• Alleen staan in de pauze. • Niet in een groepje mogen. • In pauzes veel contact zoeken met docenten/surveillanten. • Omgaan met jongere leerlingen. • Omgaan met oudere leerlingen. • Veel ziekteverzuim met klachten over hoofdpijn, buikpijn, vermoeidheid enz. • Het 'faken' van blessures. • Bepaalde kleren niet meer aan willen naar school. • Snel prikkelbaar of boos zijn. • Nachtmerries hebben. • Bedplassen.	• Gebrekkige zelfbeheersing. • Overheersend zijn. • Erg impulsief zijn. • Speelt de baas over anderen. • Slaat er snel op los. • Heeft geen oog voor anderen. • Is niet coöperatief. • Luistert niet/moeilijk naar anderen.

2. Betrokken partijen bij pesten

Pesten vindt vooral plaats in de adolescentie, waarin de ontwikkeling van een eigen identiteit en positief zelfbeeld een belangrijke rol spelen. Leerlingen vergelijken zichzelf met anderen en 'vechten' voor meer onafhankelijkheid en zelfstandigheid. Daarnaast word je vaak onderdeel van een nieuwe klas (bij een nieuw leerjaar, bij clusters of bij een andere docent). Steeds weer word je onderdeel van een proces genaamd 'groepsvorming'. Wie is de leider, wie volgt, wie gaat zijn eigen gang, is aardig enz.

Als in de beginfase van de groepsvorming de strijd om de hiërarchie te lang duurt, bestaat de kans dat er verdeeldheid in de groep ontstaat. Deze situatie kan leiden tot een onveilig gevoel, waardoor pesten zich kan ontwikkelen. Er ontstaan bijvoorbeeld meer leiders met volgelingen die zich tegen elkaar afzetten. Om de macht te behouden, worden zondebokken uitgekozen en is pesten een feit. Wanneer pesten ontstaat, zie je de volgende rollen ontstaan: het slachtoffer, de pester, de meeloper, de buitenstaander en de helper.

Hieronder wordt kort uitleg gegeven over de verschillende rollen. Ook wordt beschreven hoe personeelsleden en ouders bij kunnen dragen aan een oplossing.

2.1. De leerling die wordt gepest

De ene leerling heeft meer kans gepest te worden dan de andere leerling. Dat kan verband houden met gedrag, uiterlijk, interesses, gevoelens en bijvoorbeeld sociale uitingsvormen die lijken af te wijken van de norm in de groep waarin de leerling zich bevindt. Vaak hebben

leerlingen die gepest worden een beperkte weerbaarheid en zijn daarmee niet in staat actie te ondernemen tegen het pesten. Deze beperkte weerbaarheid kan worden veroorzaakt door een negatieve ervaring in het verleden. Leerlingen die gepest worden, stralen deze beperkte weerbaarheid vaak uit, waardoor de angst en onzekerheid toeneemt en de leerlingen uiteindelijk in een vicieuze cirkel komen waar zij zonder hulp niet uit kunnen stappen.

In sommige situaties is er geen duidelijke oorzaak aan te wijzen voor het pestgedrag.

Een kind dat wordt gepest, praat hier (thuis) niet altijd over. Dit kan komen doordat:

- De leerling zich schaamt.
- De leerling bang is voor gesprekken met de leerling die pest (en denkt dat het pesten daarmee juist toe zal nemen).
- De leerling niet gelooft in een oplossing.
- De leerling niet wil klikken.
- De leerling heeft geen klik met de docent/coach/mentor/pedagogisch medewerker/zorgcoördinator.

2.2. De leerling die pest

Een pester kan iemand zijn met goede sociale vaardigheden die juist door deze vaardigheden dominantie kan uitoefenen. Hij lijkt populair in de klas, maar dwingt dit vaak op een negatieve manier af. Dat sommige kinderen in staat zijn tot pesten komt mogelijk doordat ze hun morele gevoel opzij kunnen zetten. Kinderen leren in hun ontwikkeling de standaarden van moreel goed of moreel slecht, deze standaarden worden gebruikt om kinderen te leiden in hun gedrag. Het opzijzetten van morele gevoelens is voornamelijk het gevolg van egocentrisch redeneren van de pester, die daarmee zijn of haar actie rechtvaardigt.

Het belangrijkste wat een pester onderscheidt van andere kinderen is dat hij moeite heeft zich te verplaatsen in de gevoelens van een ander (beperkt empathisch vermogen). Ook pestende leerlingen hebben op langere termijn last van hun pestgedrag. Door hun verkeerde en vooral beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om een vriendschap op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan die van macht en het delen in die macht. Een pester kan ook iemand zijn die vroeger zelf slachtoffer is geweest van pesten, gefrustreerd is door een ongelukkig thuissituatie of onmacht ervaart voor het halen van slechte (school)resultaten. Het verschil tussen jongens en meisjes in de wijze van pesten: Jongens pesten in driekwart van de gevallen op een directe manier en bij meisjes is dit juist andersom. Zij pesten in driekwart van de gevallen op een indirecte wijze.

2.3. De meeloper

Meelopers verschillen met daders doordat zij geen initiatief nemen in het pesten. Dit kan te maken hebben met de angst om zelf slachtoffer te worden of de angst om vriend(inn)en te verliezen. Het kan echter ook zo zijn dat meelopers dit 'stoere' gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de leerling die pest. Door de meelopers bewust te maken van hun rol, kunnen zij (onder begeleiding) hun rol veranderen naar die van helper.

2.4. De buitenstaander

De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet opkomen voor het slachtoffer of hulp inschakelen. Het is belangrijk deze leerlingen tot helpers te maken. Hierover is meer te lezen in hoofdstuk 4.

2.5. De helper

De helper is iemand die voor de gepeste leerling opkomt of hem troost. De helper bezit zowel pro-sociaal gedrag als het begrip voor de cognitieve en emotionele status van andere kinderen. De

helpers en de buitenstaanders zijn de personen die je zou kunnen mobiliseren, waardoor zij een meerderheid in de groep vormen. Met elkaar kunnen zij een cultuuromslag maken.

2.6. De schoolleiding, het onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel

Het personeel speelt een cruciale rol in het signaleren van pesten, de ondersteuning en begeleiding van de leerling die wordt gepest, maar ook de leerling die pest. Docenten hebben een voorbeeldfunctie. Daarnaast kunnen zij in groepsverband bijdragen door meelopers en buitenstaanders te bewegen richting de helpers. Op welke manier zij dit doen en welke afspraken wij hierover hebben gemaakt is te zien in hoofdstuk 3: Aanpak pestgedrag.

2.7. De betrokken ouders

Zoals in de inleiding staat vermeld, spelen de ouders een cruciale rol in het proces. Door hen te betrekken zorgen we er gezamenlijk voor dat er ook aandacht is voor pestgedrag buiten de school. Hoe wij de ouders betrekken in het tegengaan van pestgedrag is te zien in hoofdstuk 3: Aanpak pestgedrag.

Aanpak pestgedrag

In dit hoofdstuk wordt besproken wie (personeel en ouders) welke actie onderneemt en op welke wijze dit past in de aanpak van pestgedrag. Bij aanhoudend pesten zal het genoemde traject geen automatisme zijn. Steeds zal gezocht worden naar de meest passende maatregelen voor alle betrokken leerlingen.

Onze school hanteert een preventieve aanpak, namelijk het 5 sporenbeleid van Bob van de Meer (2002), waarbij we ons richten op de pester, de gepeste, de zwijgende middengroep, docenten en de ouders. Een meer uitgebreide toelichting wordt gegeven in bijlage 5.6.

3.1. De docenten en het ondersteunend personeel

De docenten en het ondersteunend personeel hebben een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de coach om hulp en overleg in gang te zetten.

3.2

De pedagogisch medewerkers spelen een belangrijke rol bij het signaleren van leerlingen die pesten of gepest worden.

Wanneer er sprake is van een strafbaar feit neemt de PM direct contact op met de schoolleider, zie paragraaf 3.5. Wanneer het geen strafbaar feit betreft, neemt de PM eerst contact op met de dagco en APC en vervolgens met de ouders van de betrokken leerlingen. De PM informeert hen over de genomen en de te nemen stappen.

3.3. De coach, de mentor en de pedagogisch medewerkers

Zowel de coach, mentor en pedagogisch medewerkers (PM'ers) spelen een centrale rol bij het tegengaan van pestgedrag. De coach is de contactpersoon voor de coachleerlingen en ouders en is betrokken bij het welzijn van zijn coachleerling(en). De mentor is verantwoordelijk voor de klas als geheel en speelt daardoor ook een grote rol bij de signalering van pestgedrag. De pedagogisch medewerkers staan dicht bij de leerlingen en pikken hierdoor snel signalen op, daarnaast hebben zij ook een adviserende rol en kunnen zij assisteren in het hanteren van conflictsituaties.

De mentor of PM'er registreert deze signalen in Magister onder een nieuw incident.

Wanneer er sprake is van een strafbaar feit neemt de mentor, coach of PM'er direct contact op met de schoolleider, zie paragraaf 3.5. Wanneer het geen strafbaar feit betreft, neemt de mentor eerst contact op met de dagco en APC en vervolgens met de ouders van de betrokken leerlingen. De mentor informeert hen over de genomen en de te nemen stappen.

Na analyse van de situatie informeert de mentor, coach of PM'er antipestcoördinator(APC) en maakt hij (al dan niet in overleg met de APC)

Vervolgens wordt een analyse van de situatie gemaakt middels een gesprek. Dit gesprek zal worden gevoerd door de mentor in het geval van een pestincident binnen de mentorklas, wanneer er leerlingen van meerdere klassen betrokken zijn zal de PM'er dit op zich nemen.

Meer informatie over een leidraad voor deze gesprekken vindt u in bijlage 1. De analyse van de situatie wordt uitgevoerd aan de hand van de checklist (zie bijlage 2)

Belangrijk bij deze gesprekken is dat het gesprek met alle betrokken leerlingen gevoerd wordt op basis van vertrouwen, een (onder)steunend karakter heeft en rekening houdt met het herstelrecht van de leerling die pestgedrag vertoont. De gespreksverslagen en analyse van het incident worden onderdeel van de registratie in Magister.

Na analyse van de situatie informeert de mentor, coach of PM'er de antipestcoördinator (APC) en maakt hij (al dan niet in overleg met de APC) een plan van aanpak waarin de mogelijkheid bestaat dat ook de klas (meelopers, buitenstaanders en helpers) betrokken worden. Een voorbeeld van een lesvorm in klassenverband is te vinden in Bijlage 3.

Een vast onderdeel is het maken van gedragsafspraken met de betrokken partijen welke tevens vastgelegd worden in de incidentenregistratie. Gedurende deze gehele fase kan in overleg met de zorgmedewerkers besloten worden om betrokkenen een (dringend) advies te geven om bijvoorbeeld een weerbaarheidstraining, SOVA-training of een agressie-regulatie training te gaan volgen.

Na 4-6 weken evalueert de coach de gemaakte afspraken met de leerlingen en neemt contact met ouders van zowel de leerling die pestgedrag heeft vertoond als de leerling die gepest werd. Op het moment dat het pestgedrag niet stopt, neemt de APC contact op met ouders. Wanneer het pestgedrag is gestopt, zal er een (individueel) eindgesprek volgen met de betrokken leerlingen. Is het pestgedrag niet gestopt of overstijgt het pesten het klassenverband, dan volgt er een verwijzing naar de TK en de APC. De APC kan het plan van aanpak wijzigen. Dagco kan overgaan tot strafmaatregelen, zie paragraaf 3.5.

De coach zal ook gedurende het vervolgtraject met de dagco onderdeel blijven van het proces en de vorderingen in het proces vastleggen in Magister. De dagco wordt bij elk pestincident direct geïnformeerd. Aan het einde van het jaar biedt de coach een overzicht van alle incidenten aan bij de APC. De dagco's vullen dit overzicht zo nodig aan met de overstijgende incidenten.

3.4. De anti-pestcoördinator

De APC assisteert waar nodig de coach of PM'er en brengt extra expertise in de casus. Ook zal de APC erop toezien dat het gehele protocol doorlopen wordt. Tevens zal zij ervoor zorgen dat de leerling die gepest wordt goed opgevangen wordt gedurende het gehele proces.

3.5. De dagcoördinator

Na een verwijzing van een niet-straftbaar pestincident nodigt de dagco, samen met de coach, de leerling die pest en zijn ouders uit voor een gesprek. Tijdens dit gesprek kan worden geadviseerd tot een gesprek met de zorgcoördinator (ZC) met als doel om een extra analyse te maken van de situatie en om bijvoorbeeld extra ondersteuning (zoals een agressie regulatietraining) in te zetten. Daarnaast ontvangt de leerling die heeft gepest een strafmaatregel passend bij de situatie, bijvoorbeeld een vierkant rooster. Tevens worden er nieuwe gedragsafspraken gemaakt die na 4-6 weken weer geëvalueerd worden. De dagco en coach informeren de APC om mogelijk het plan van aanpak aan te passen.

Wanneer uit de evaluatie blijkt dat de leerling nog steeds pestgedrag vertoont, zal de leerling intern geschorst worden. Daarnaast volgt er het (dringende) advies tot verplichte begeleiding dan wel hulpverlening om alsnog tot een gedragsverandering te komen. De dagco en coach informeren de APC om mogelijk het plan van aanpak aan te passen.

Indien het pestgedrag blijft aanhouden, gaat de dagco over tot verwijdering conform het protocol Schorsing en Verwijdering.

3.6. De ouders van de leerling die wordt gepest én van de leerling die pest

In Bijlage 4 staat informatie over wat ouders kunnen doen wanneer zij het idee hebben dat hun kind gepest wordt. In Bijlage 5 staat informatie voor de ouders van kinderen die pesten.

3.7. De ouders van de overige betrokken leerlingen

Zoals aangegeven, kunnen pestincidenten ook een effect hebben op omstanders. De mentor kan er daarom voor kiezen een plan van aanpak in te zetten waarbij de hele klas betrokken wordt. Heeft u

vragen over de signalen die uw kind afgeeft in de klas of over de klassikale inzet bij een pestincident, dan kunt u contact opnemen met de mentor.

3.8. De zorgcoördinator

Gedurende het proces kan de zorgcoördinator ingeschakeld worden om te adviseren in de specifieke zorg voor de leerling of de zorg in het grotere geheel. Ook kan de zorgcoördinator leerlingen en hun ouders adviseren in en verwijzen naar externe hulporganisaties.

3.9. Aanpak pestgedrag, een stroomschema

In Figuur 3 vindt u het stroomschema van onze aanpak van pestgedrag. Hierin is aangegeven wanneer welke mensen betrokken raken en wanneer u als ouder deelneemt aan deze aanpak.

De preventieve aanpak

Het Amsfortcollege heeft een anti-pestcoördinator aangesteld. De anti- pestcoördinator:

- is een deskundig aanspreekpunt voor personeel en schoolleiding;
 - fungeert als aanspreekpunt voor ouders en leerlingen;
 - coördineert het anti-pestbeleid van de school en stemt af met de dagcos en de zorgcoördinator;
 - ziet erop toe dat het protocol gevolgd wordt en zorgt ervoor dat medewerkers op de hoogte blijven;
 - onderhoudt en actualiseert het pestprotocol;
 - overlegt met de zorgcoördinator over betrokkenen in een pestsituatie;
 - organiseert activiteiten.
- middels de activiteiten van de anti-pestcoördinator zorgen wij ervoor dat alle betrokkenen, waaronder ook het personeel, up-to-date blijven en waar nodig bijgeschoold worden. Daarnaast streeft de anti-pestcoördinator naar een cultuur waar pesten geen onderdeel van uitmaakt.
- naast de anti-pestcoördinator heeft ook de mentor een belangrijke taak in de preventie van pesten. De mentor heeft een zeer prominente rol in het tot stand brengen van een veilig klassenklimaat vanaf de allereerste kennismaking. Tijdens de mentoruren besteedt de mentor aandacht aan leeftijds-adequate ontwikkeling van sociaal-emotionele vaardigheden, waarbij omgangsregels en normen en waarden een belangrijke rol spelen. Individueel en in groepsverband wordt gewerkt aan 'goed met elkaar omgaan' en 'positieve groepsrelaties' middels de methode Leefstijl. Voor meer informatie zie de website: www.leefstijl.nl.
- Naast de methode Leefstijl krijgt elke leerling extra informatie en begeleiding in het leren omgaan met digitale middelen middels het vak Mediawijsheid. Hierin is aandacht voor het indirect pesten (cyberpesten). 'pesten' besteed.

Fases rondom pestgedrag

Fase I:

- Elk pestincident in de klas wordt door de mentor geregistreerd in Magister ; een pestincident dat klas overstijgend plaatsvindt, wordt geregistreerd door de mentor/dagco.

Elk pestincident buiten de klas of meldingen die buiten de klas om worden gedaan wordt

- De mentor voert een gesprek met de betrokken leerlingen, hoor- en wederhoor staat centraal.
- De mentor maakt een analyse van de situatie².

- Afspraken over gewenste gedragsverbetering binnen een gestelde termijn worden vastgelegd in Magister.
- Ouders van beide partijen worden telefonisch door de mentor geïnformeerd.
- Politie wordt door de schoolleiding geïnformeerd, wanneer er sprake is van strafbare feiten.
- De APC wordt geïnformeerd door de mentor en ontwerpt een samenhangende aanpak.
- Er wordt een interventie ingezet door de mentor dan wel de APC.

Fase 2:

- Gemaakte afspraken worden door de mentor gecontroleerd op naleving binnen een termijn van 4 tot 6 weken. Indien nodig wordt deze fase versneld afgerond.
- De mentor zet de evaluatie van de gemaakte afspraken in Magister.
- De mentor controleert de stand van zaken bij de ouders van de gepeste leerling en de
- De mentor koppelt dit terug naar de APC.

Fase 3:

- Wanneer het pestgedrag niet stopt, volgt een gesprek met de pester(s) en hun ouder(s) onder leiding van de mentor / coach en de dagco. Dit gesprek kan, indien nodig, al in de eerste fase worden gevoerd op het moment dat er onvoldoende verandering optreedt bij de pester(s). De veiligheid van medeleerlingen staat altijd voorop.
- De pester(s) krijgt opnieuw 4 tot 6 weken om het gedrag aan te passen.
- Indien nodig wordt er begeleiding voor de gepeste leerling en de pester ingezet dan wel aangeboden (weerbaarheidstraining, SOVA, agressie-regulatie etc.).
- De pester ontvangt strafmaatregelen.
- Opnieuw worden alle gemaakte afspraken door de mentor/coach vastgelegd in Magister.
- De mentor/coach informeert de APC zodat deze de aanpak zo nodig bij kan stellen.

Fase 4:

- Gemaakte afspraken worden gecontroleerd op naleving binnen een termijn van 4 tot 6 weken. Indien nodig wordt deze fase versneld afgerond.
- De coach zet de evaluatie van de gemaakte afspraken in Magister.
- De APC controleert de voortgang bij de ouders van de gepeste leerling.

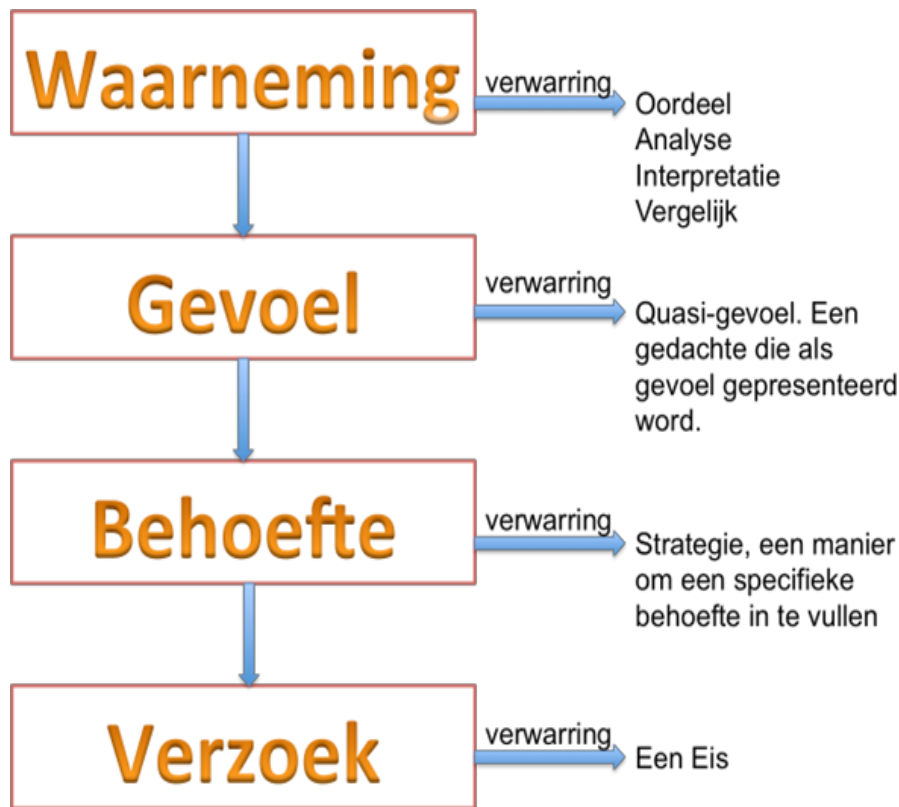
Fase 5:

- Als het pestgedrag na bovenstaande maatregelen niet stopt, wordt een interne schorsing opgelegd door de dagco, conform het protocol Schorsing & Verwijdering.
- Verplichte begeleiding dan wel hulpverlening wordt ingezet om alsnog tot gedragsverandering te komen.
- De gemaakte afspraken worden vastgelegd in Magister.
- De APC wordt geïnformeerd door de dagco en stelt zo nodig het plan van aanpak bij.

Fase 6:

- Indien het pestgedrag aanhoudt, gaat de school over tot verwijdering van de pester(s).
- De APC wordt geïnformeerd door de dagco en gemaakte afspraken worden vastgelegd in Magister.

Cyberpesten

Stappenplan cyberpesten

Stappenplan Cyberpesten Binnen het domein van de school, maar ook tijdens activiteiten onder verantwoordelijkheid van de school. Onder pesten wordt ook digitaal pesten verstaan via social media (zie hiervoor ook Protocol Beeld & Geluid). Ouders, danwel slachtoffer, zal bij een dergelijk geval altijd worden geadviseerd aangifte of melding bij de politie te doen. Onder cyberpesten verstaand we bijvoorbeeld sexting, banglijsten of ander intimiderend, gewelddadig of seksueel getint gedrag via app, e-mail of internet.

STAP 1:

SLACHTOFFER IS LEERLING:

Slachtoffer of omstander maakt melding bij mentor, coach, pedagogisch medewerker, dagco of vertrouwenspersoon. Overleg wie deze kwestie oppakt en in gesprek gaat met slachtoffer en dader.

SLACHTOFFER IS DOCENT:

slachtoffer of omstander maakt melding bij dagco en schoolleider. Overleg schoolleider/zorg coördinator/dagco wie deze kwestie oppakt en in gesprek gaat met slachtoffer en met de dader..

STAP 2:

GESPREK MET SLACHTOFFER

Wie is (en wat is relatie met) dader, wat is het incident, de toedracht en de consequenties. Gesprek wordt schriftelijk vastgelegd en aangehangen in logboek van magister. Bewijsmateriaal wordt overhandigd, i.s.m. ICT.

STAP 3:

DADER BLIJKT LEERLING

Gesprek met dader:

Alle materiaal m.b.t. melding dat op ipad, telefoon of in galerij staat moet worden verwijderd. Dader mag zijn/haar kant toelichten.

Overleg met schoolleider en dagco over gesprek met dader, wel/geen aangifte politie.

DADER BLIJKT ONBEKEND

Onderzoek naar omstandigheden door dagco of pedagogisch medewerker. Gespreksverslag gaat in logboek magister, slachtoffer kan melding maken bij politie

DADER BLIJKT DOCENT

melden aan schoolleider, gesprek met dader, wel/geen aangifte politie.

STAP 4:

Gesprekken met dader en slachtoffer over consequenties (time out, *schorsen, aangifte, afspraken), dader moet alle materiaal verwijderen/vernietigen.

STAP 5:

Ouders slachtoffer en dader worden op de hoogte gebracht van toedracht, consequenties en afspraken.

STAP 6:

Indien dader (leerling) wordt geschorst, zorgen voor werkstuk/opdracht tijdens schorsingsperiode, zorg en begeleiding voor slachtoffer afspreken, aangifte wordt evt gedaan.

STAP 7:

Vastleggen incident middels incidentregistratie, terugkomgesprek afspreken voor dader

STAP 8:

Controle uitvoering door dagco; is er nog nazorg nodig, bewaken van de relatie dader-slachtoffer binnen school, administratieve afhandeling in SOM, evt inlichten van betrokken leerkrachten.

STAP 9:

Herhaling van dit incident door dader wordt door de school altijd gemeld bij de politie!

*Belangrijk: Bepalen of het hier gaat om een interne (1 dag) of externe schorsing (>2 dgn) of zelfs verwijdering. Een interne schorsing hoeft niet aan inspectie gemeld te worden. Zie bijgevoegd Protocol Schorsing of Verwijdering voor afhandelen bij schorsen of verwijderen

Zie bijgevoegd Protocol Incidentregistratie voor invoeren incidenten in SOM Zie bijgevoegd Voorbeeldbrieven aan ouders/leerling

NAZORG EN SOCIALE VAARDIGHEDEN

In de map pedagogisch medewerker staan meerdere opdrachten waar zowel de pester als gepeste mee aan de slag kunnen.

Verder hieronder een aantal methodieken beschreven en links om te bezoeken die kunnen helpen in het ondersteunen van leerlingen met weinig zelfvertrouwen of met de behoefte te groeien in sociale vaardigheden.

Geweldloze communicatie

De wijze waarop je communiceert, is van grote invloed op het resultaat dat je krijgt in zowel persoonlijke als professionele contexten. Wanneer je kiest voor een verbindende communicatievorm waarin je verantwoordelijkheid neemt voor wat je voelt, ervaart en wenst, neemt de kans op respect, begrip en een win-win uitkomst voor zowel zender als ontvanger toe. Geweldloos communiceren is zo'n verbindende vorm van communicatie en in onze beleving een essentieel onderdeel in effectieve communicatie en professionele groei.

Marshall B. Rosenberg beschrijft in zijn boek Geweldloze Communicatie (2011) deze dynamische communicatietechniek waarbij empathie als rode draad wordt gezien om in verbinding met jezelf en elkaar te komen. In dit artikel delen we het effect van geweldloze communicatie en de vier stappen hierin: waarnemen, gevoelens uiten, behoefte(n) onderkennen en verzoeken tot actie.

Het effect van geweldloze communicatie

Geweldloze Communicatie is een manier van communiceren gericht op gezamenlijke waarden en behoeften. Zie het als een manier om in gesprek te gaan met onszelf en de ander waarin je duidelijk bent over wat jij voelt en ervaart en je de verantwoordelijkheid neemt voor jouw gevoelens en behoeften. Het doel is om tot verbinding te komen zodat er bereidheid ontstaat om te uiten en luisteren. Vanuit deze wederzijdse bereidheid kunnen win-win situaties ontstaan voor zowel de zender als ontvanger.

Geweldloze Communicatie stelt ons volgens Marshall (2011) in staat om écht contact te maken met onszelf en de ander, waardoor ons natuurlijk mededogen kan gaan stromen. Het verdiept het luisteren, bevordert respect en empathie waardoor de natuurlijke behoefte ontstaat om te geven (win-win).

Het is een vorm van communicatie die gebruikt kan worden in persoonlijke relaties, op het werk en met kinderen. Het is bedoeld om kenbaar te maken wat het effect van iemands handelen heeft op jou en/of om een wens of verzoek uit te spreken richting de ander. De intentie is daarbij om enerzijds het gevoel en de behoeften van jezelf en de ander uit te vragen, wederzijds empathie te ervaren en te verbinden.

De vier stappen van geweldloze communicatie

Geweldloze Communicatie bestaat uit vier stappen/elementen en Marshall beschrijft deze op de volgende manier:

1: Waarnemen (zonder oordeel)

Het eerste element van Geweldloze Communicatie is de waarneming. Hierbij is het belangrijk dat er een scheiding wordt aangebracht tussen waarnemen en oordelen. Als we waarnemen combineren met oordelen, zullen anderen dit al snel als kritiek opvatten en zich afzetten tegen wat we zeggen. Wanneer je geweldloos wilt communiceren, vermijd dan statische generalisaties zoals: altijd, vaak, 'het is zo', goed of slecht, 'je bent ...'. In plaats daarvan onderscheid je jouw waarneming van het oordeel zoals: 'Als je hardop praat, raak ik afgeleid' in plaats van 'Je bent echt luidruchtig'.

2: Het uiten van onze gevoelens

Het tweede element van Geweldloze Communicatie is het uiten van onze gevoelens. Door een woordenschat te ontwikkelen waarmee we specifieke emoties duidelijk kunnen identificeren en benoemen, kunnen we gemakkelijker een band met elkaar aangaan. Als we onszelf kwetsbaar durven op te stellen, kan dit bijdragen aan het oplossen van conflicten. Het is belangrijk om hierin onderscheid te maken tussen woorden die werkelijke gevoelens weergeven en woorden of uitspraken die gedachten, beoordelingen en interpretaties beschrijven.

3: Het onderkennen van de behoeften achter onze gevoelens

Het derde element van Geweldloze Communicatie is het onderkennen van de behoeften achter onze gevoelens. Wat anderen zeggen en doen kan wel de aanleiding maar nooit de oorzaak van onze gevoelens zijn. Als iemand zich negatief uit, kunnen we daar op vier manieren op ingaan:

1. Onszelf de schuld geven
2. De ander de schuld geven
3. Ons bewust maken van onze eigen gevoelens en behoeften
4. Ons bewust maken van de gevoelens en behoeften achter de negatieve boodschap.

4: Verzoeken tot concrete actie (zonder eis)

Het vierde element van Geweldloze Communicatie heeft betrekking op de vraag wat we elkaar willen verzoeken om een win-win situatie te creëren. Hierbij is het zaak om vage, abstracte of onduidelijke bewoordingen te vermijden en positieve actietaal te gebruiken, door duidelijk te stellen wat we wél in plaats van niet zouden willen. Hoe duidelijker we zijn in wat we terug willen horen wanneer we spreken, hoe groter de kans dat we dit ook krijgen.

Verzoeken worden geïnterpreteerd als een eis, wanneer anderen menen dat ze afgekeurd of gestraft zullen worden als ze er niet aan voldoen. We kunnen de ander het vertrouwen geven dat het om een verzoek gaat door aan te geven dat we alleen willen dat de ander instemt als dit uit vrije wil gebeurt. Daarnaast is het handig om na te gaan of onze boodschap is gehoord zoals bedoeld, omdat wat we zeggen niet altijd datgene is wat wordt gehoord.

Het doel van Geweldloze Communicatie is niet om het gedrag van de ander te veranderen of onze zin te krijgen, maar om relaties op te bouwen die gebaseerd zijn op gelijkwaardigheid, eerlijkheid en empathie, waardoor uiteindelijk de behoeften van alle partijen worden vervuld.

[Verbindend communiceren via geweldloze communicatie - Bing video](#)

[NVC Marshall Rosenberg San Francisco Workshop Nederlandstalige ondertiteling - YouTube](#)

EVALUATIE EN PLANNING

Laatste week van het schooljaar check:

- ✓ Evalueren: hoe is de taakverdeling gelopen? Hoe effectief was het protocol? Waar kunnen we aanscherpen?
- ✓ Is het huidige pestprotocol nog toereikend?
- ✓ Hoeveel mensen zijn er bevoegd om de no blame toe te passen komend schooljaar?
- ✓ Anti-pestprotocol controleren en aanpassen voor het volgende schooljaar deze met de juiste jaartallen op de website plaatsen
- ✓ Wanneer is de week tegen pesten? Wie organiseert dit?
- ✓ Wanneer is het paarse vrijdag? Wie organiseert dit ?